

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr. dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

Z mesecem julijem začne se II. polletje in prosimo torej p. n. naročnike, katerim s tem dne poteče naročba na „Slov. Gospodarja“, naj se podvizajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim ne pretrga ali pa ustavi dopošiljanje lista.

„Slov. Gospodar“ stane do konca leta 1 fl. 60 kr. in do konca septembra pa 80 kr.

Naročnina, nova in zaostala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah, ker so take pošiljatve najbolj ročne.

Upravnistvo.

Zgradba železnice Pesnica- Sv. Lenart- Ljutomer.

Vabilo na občni zbor.

Ustanovil se je iz večih mož. katerim je na srcu blagor ožje domovine, začasni odbor ter si je za nalogo vzel, potegovati se na vse strani, da bi tudi Ščavniška in zgornja Pesniška dolina železnico dobile: Le-ta bi se na Pesniški postaji južni železnici priklepala, in bi potem mimo sv. Lenarta, sv. Trojice, sv. Jurija do Ljutomera ter se še naprej raztegnila.

Resnica, ta železnica bi imela za kraje med Ptujem in Radgono, med Ljutomerom in Mariborom zelo važen pomen, prodirala bi v rodovitne položaje, v slovenske in ljutomerske gorice, lepe griče, za tujca in domačina zelo pomembne.

Kako lepi natorni prizori so tu razgrnjeni! Ali je lepših razgledov, kakor so pri sv. Trojici, Kapeli, Negovi itd. misliti mogoče? Koliko bi kmetijstvo in tudi obrtnija po večjih krajih, n. pr. sv. Lenartu, Ljutomeru in sv. Juriju napredovala! Ščavniška dolina je polna slatin, različnega kamenja za razno porabo; Mursko polje prideluje obilnega zrnja, sočivja; tukaj cvete konjereja, govejereja se probuja, sadjereja čaka rešenja itd.

Kako koristni upliv bi toraj ta železnica v teh krajih imela in kako mogočno bi za občno blagostanje taistih delovala!

Zčasno sestavljeni odbor sklicuje v ta namen občni shod k sv. Lenartu na dan sv. Petra in Pavla, t. j. predpoludnem dne 29. junija 1886. Na njem bode se posvetovalo o tem, kako in po kateri poti bi se dal ta tako važni namen doseči.

Pristop ima vsak, komur je na tem ležeče, da bi se ta reč srečno dovršila.

V Ljutomeru, dne 19. junija 1886.

Zčasni odbor.

Vinorejska šola v Mariboru.

Uže dobrih petnajst let imamo sadje- in vinorejsko šolo v Mariboru. Stala je ona že deželo veliko. Tudi jo je obiskovalo že precejšnje število slovenskih mladeničev in sedaj bi se torej že lahko sodila: Ali je vredna svojega denarja? Ali je Slovencem to, kar bi lahko bila?

Ti vprašani stavi a ne odgovorim na nji, samo par reči naj opomnim o njej in častiti bralci bodo lahko sami ugenili odgovor.

Solo poznam dobro, kajti sam sem se tri leta na njej šolal.

Da! res lep namen je tej šoli, izobraziti spodnještajerske kmetovalce, da bi si znali vsako ped in vsak košček zemlje v svoj prid obračati. Za to je še v resnici poduka treba. Dasiravno je naše ljudstvo že dokaj zavedno in izobraženo, vendar še pusti mnogo glavnice v zemlji, tako rekoč mrtve ležati. Posebno sadjereja se še ne porajta v obče v toliki meri, kakor bi se to lahko godilo v ozirom na ugodno klimo in drugo podlago, katero terja ta imenitna panoga kmetijstva.

V to svrho toraj, naj bi ta šola kmečke sinove pripravljala, da bi o svojem času bili vredni in izgledni gospodarji na svojih posest-

vih, ter še tudi druge spodbujevali k umnemu gospodarstvu, razdeljena je omenjena šola na tri oddelke ali letnike, kateri naj bi vsporedoma seznanjevali učence s posebnimi teoretičnimi znanstvi. Učni jezik je nemški, kakor je že lahko prvi mah razvideti iz programa omenjenega zavoda.

Lehko si toraj mislijo poštovani bralci sami, koliko da imajo prosti slovenski mladeniči prestat, predno jim ta poduk kaj koristi.

V šoli in zunaj šole trpé veliko že zavoljo tega, ker so Slovenci. Ni jim možno predavanja razumeti in se ve, da tudi ne odgovarjati. A prav za to so prišli v šolo. Vsak torej lahko vidi, da se krivica, ki upije v nebo, godi našemu narodu ravno v tem obziru; na slovenski zemlji stoji in za slovenske kmečke sine je osnovana šola, toda podučuje taiste le v trdi nemščini.

Ali bi se tisti nauki, ki se predajejo v tujem jeziku, ne mogli slovenski razlagati, kakor se to godi v Slapu na Kranjskem? In če ni mogoče vseh naukov v slovenščini predavati, bi ne pristovale, da bi se vsaj eden predmet predaval v domači besedi? Mar misli visoka gospoda, da ni več potrebno znanje slovenskega jezika, če hoče človek kaj znati? Deželni in državni poslanci! sem obrnite svoje oči in videli boste, da kmetijska, oziroma vinorejska šola nima drugega namena, kakor da ponemčuje slovenske Štajerce.

Tudi gledé verskih razmer ni ta šola nič na boljšem, kakor v narodnih. Ali bi to toliko stalo deželo, vprašamo slavni deželni odbor, ko bi ista skrbela, da bi vsaj vsak teden enkrat duhovnik v zavod prišel razlagat verskih resnic, da bi učenci na svršetku svojih študij še skoraj očenaša več ne znali. Tudi ni mogla dežela teh streškov prenesti, da bi v petnajstih letih obstanka vinorejske šole barem eno sveto razpelo kupila, ter ga déla v spalnico, kjer je včasi čez 40 učencev spalo, obesiti. Prikladno bi bilo to za učence gotovo. Junior.

Gospodarske stvari.

Kmet in sadjereja.

Če naše vasi in sela prepotujemo, zadenemo le še prepogosto na sadovnjake in posamezna sadna drevesa, ki so nam žive priče, da je le malo znanje, kako je treba s sadonosnim drevjem ravnati, še po deželi razširjeno. Marsikateri sadovnjak ima podobo kakega listnega gozda. koš se drži koša, da solnce in zrak ne moreta prodirati in tako dobro prospevanje drevja pospeševati. Vse polno je nepotrebnih vej in mladik, ki zgoščujejo drevesni koš tako, da drevo ne more veliko sadnega lesa vzrejati. Sadno drevo potrebuje postrežbe in je je tudi

vredno, ker dobro postreženo drevo prinaša veliko in lepega sadú. Zato hočemo tukaj našim sadjerejem po kmetih nekoliko dobrih nasvetov podati, kateri so prvič lahko umeti in potem tudi lahko izvesti. Malo veselja in ljubezni do stvari je treba in vspeh bode gotov in izplačljiv.

1. Prvo vprašanje, ki tukaj nastane, je to, da se kmet vpraša, odkod naj si mlado drevo naroči. V tem oziru je „Slov. Gosp.“ že opetovano priporočal, naj si vsak kmetovalec malo drevesnico sam pri hiši naredi in napravi. Dalje bi morala vsaka večja srenja si napraviti srenjsko drevesnico, iz katere bi se srenjčani s potrebnimi drevesci oskrbovali. Ker pa je taka vredba še težko kje najti, naj pa kmetovalec pri nakupovanju mladih dreves gleda, iz katere drevesnice si drevesc naročuje. Drevesca iz drevesnic s peščenimi tlemi navadno v ilovičasti in težki glinasti zemlji ne prospevajo dobro, med tem, ko drevesca v ilovičasti zemlji vzrejena tudi v bolj lahki zemlji dobro rastejo. Drevesca iz drevesnic, katerih zemlja je pusta, imajo navadno le malo tankih korenin in tedaj tudi le malo rastne moči. Drevesnic je povsodi najti. Pri nakupovanju se mora tedaj popraševati in tudi po zemlji ogledati, da se le primerno blago izbere in nakupi.

2. Drugo vprašanje je, kam naj se drevo posadi. V ravani je gledé vremena in podnebja vsako stališče jednako dobro, po brdih pa in hribovitem svetu kažejo rebra na sever in zahod obrnjena bolje za sadjerejo, nego ona proti poldnevu ali vzhodu nagnjena. Zemlja je tukaj po letu vlažnejša in čvrstejša, drevo pozneje cvete in je tedaj manj poznim pomladanskim mrazom podvržena. Tudi spreminjava med toploto in mrazom sploh ni tako ostra, kakor na bolj proti solncu nagnjenem svetu. Kar se pa posameznih sadnih sort tiče, velja sledeče:

3. Jablana hoče bolj rodovitno in zmerno vlažno zemljo, ki pa ne sme v globočini z vodo zalita biti.

4. Gruška je bolj trda in more nekoliko več prenašati. Gruška z debelim sadom potrebuje seveda več vlage in tudi boljšo zemljo, sicer se sad izvrže in izpridi. Navadne sorte grušek so tudi z bolj suhoparno zemljo zadovoljne.

5. Sladke črešnje ljubijo skoz in skozi suho pa ne pusto, marveč krepko zemljo.

6. Slive prenašajo med vsemi sadonosnimi drevesi največ zemljine vlage.

(Dalje prih.)

Sejmovi. Dne 25. junija pri sv. Juriju pri Taborju, v Konjicah, v Podsredi, pri sv. Janžu na Dravskem polju, pri sv. Lenartu v slov. gor., v Reichenburgu, v Ribnici in v Črmožišah. Dne 26. junija pri sv. Križu na Murskem polju in v Cmureku. Dne 28. junija pri

sv. Lovrencu na Dravskem polju, v Rušah, pri Novi cerkvi pri Vojniku in na Tinskem. Dne 30. junija v Gomilici pri sv. Petru pri Radgoni, na spodnji Polskavi, v Rečah, v Reichenburgu in v Trnovicah pri Ptuj.

Dopisi.

Iz Ptuja. (Pokojna Božidar Raič in dr. Alojz Gregorič.) Bog skuša Slovence! Ta misel je bila prva, ki nas je navdajala, ko se je 6. t. m. prikazala črna zastava na „Narodnem domu“, oznanjajoča smrt nepozabljivega nam Božidara Raič-a; ona se nam je z vso silo ponovila, ko se je zastava že 18. t. m. spet na istem mestu pokazala, naznanjevaje nam, da nas je za vselej zapustil blagi dr. Alojz Gregorič. Ako rodbina zgubi uda, žaluje vse; žalost je tem večja, čem večja je zguba za rodbino. Mi Slovenci smo ena rodbina in Raič in dr. Gregorič bila sta imenitna in visoko čislana uda naše rodbine. Zatorej je žalost po njima občna in velika. Če nam vzame božja previdnost v tako kratki dobi oba, pa je to skušnja za nas! — Govoriti hočem o tema možema ob enem ne samo, ker sta bila v smrti združena, ampak ker sta hodila iste pote v življenji. Da si sta imela vsaki svoj poseben poklic, vendar njiju to ni motilo, da sta delovala skupno. O tem, kako sta spolnjevala dolžnosti svojega stanu, o tem mi ni govornik. Namenjen sem, kratko povedati, kako sta delovala kot Slovenci. O Božidaru Raič-u in o dr. Gregoriču je v življenji veljal izrek: „Po njih dejanji jih bode spoznali“, v polni meri. Nobeden ni trkal na svoja slovenska prsa, povdarjaje svojo slovensko narodnost; prednosti nista dajala besedi, ampak vedno in povsodi dejanju, kakor se spodobi pravemu Slovencu. Raič kot ud okrajnega zastopa in okrajnega šolskega sveta, prihajal je z Dunaja k vsaki seji; po dne udeleževal se je šestdesetletni stari seji, po noči se je vozil, ni ga motilo vreme, ni ga ovirala starost in trud.

(Dalje prih.)

Iz Ptuja. (Pevski zbor.) Slovensko pevsko društvo, ki priredi letos 15. avgusta t. l. drugi veliki pevski zbor v Ptuj, si je za povzdigo slavnosti pridobilo celo vojaško godbo in zagotovilo od mnogih strani obilne udeležbe. Slavnostni odbor se je ravnokar sestavil in bo pričel svoje delovanje. Sekirice, ki so letos posebno dragocene, so se že razposlale in ako jih še kdo ni dobil ali jih še več potrebuje, naj se blagovoli takoj oglasiti pri vodstvu društva. Program se bode v kratkem sestavil in po dovršenem tisku razposlal. Gg. poverjeniki in posamični udje so prošeni, da se pridno vadijo, ker društvo potovalnega kapelnika še nima. Skrajni čas bode tudi za pobiranje let-

nine, ki se naj od gg. poverjenikov in posamičnih udov pošlje na vodstvo „Slov. pevskega društva“ v Ptuj. Ptujski pevci sploh od vseh strani pričakujejo pevske in materialne podpore, ker so tudi za naprej pripravljeni in s svojimi bornimi močmi priskočiti. Dobro bi bilo, ko bi gg. poverjeniki naznanili, koliko pevcev pride, da zamore slavnostni odbor priprave popolnoma izpolniti. Novi udje se zmiraj sprejemajo. Vodstvo „Slov. pevskega društva“ v Ptuj.

Z Bleda. (Dva spomenika.) V št. 24. ste omenili preklica, ki bi se nekaterim listom spodobil, ki so prinesli vest o pokončanem spomeniku nemško kranjskega grofa in pesnika Auersperg-Grüna. Šel sem ga gledat in Vam poročam, kar sem videl. Na zapadni strani jezera, kjer ni nobene hiše blizo, je v pečino uzidana eden meter visoka in pol metra široka plošča, na kateri beremo, da je na onem mestu omenjeni grof živel in peval. Po tem sledi majhen odlomek iz njegove pesni o lepoti Bleškega jezera, ki nam pové, da si ne ve razložiti hrepenenja, katero ga prevzema v ožgled take krasote. Spodaj stoji podpis posestnika jezerske vile ali poletne hišice, plemenitega Rittmeyerja, ki je spominek omislil. Da bi bil kdo spominek razbijal ali ga oskrnil, o tem ni sledu na njem. — Na izhodni strani jezera, pod cerkvijo, kjer se največ naroda zbira, pa stoji lep, čveterooglat steber v spomin Franca Prešerna, najboljšega in v resnici duhovitega pesnika slovenskega, ki je blizo Bleda, v dve uri oddaljeni vesi Vrba l. 1800. rodil in od l. 1849. na pokopališču v prijaznem Kranju počiva od zemeljskega truda in trpljenja. Na stebru se beró na eni strani besede:

Dežela Kranjska nima lepš'ga kraja,

Ko je z okol'co ta podoba raja.

Na nasprotni strani pa beremo:

Vremena bodo Kranjcem se zjasnile,

Jim milše zvezde, kakor zdaj svetile.

Spomenik, katerega so ljubljanski rodoljubi omislili, je čedno z železom ograjen in res prava dika tukajšnjemu božjemu vrtu — prelepemu jezerskemu pobrežju. Ob nedeljah in praznikih se vidi po jezeru vse polno, ne samo gospode, nego tudi domače slovenske mladine, ki prekrasne pesni prepevajo. Posebno umetni pevci so fanti iz Gorjan, ki Mašekov „Otok bleški“ in pa Vilharjevo pesem: „Po jezeru“ tako dovršeno lepo pojó, da jih je vsak tujec vesel, kjer koli se prikažejo.

Srepež.

Iz Ljubljane. (Velika skupščina) družbe sv. Cirila in Metoda bo na praznik teh dveh njenih patronov 5. julija t. l. Ob desetih dopoludne bo v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani v kapelici, sv. Cirilu in Metodu posvečeni,

slovesna sv. maša, Potem bo ob enajstih zborovanju v Čitalnici. Dnevni red: 1. Poročilo osnovnega odbora o sedanjem družbenem stanju; 2. račun o prejetih davkih; 3. volitev družbenega vodstva, nadzorništva in razsodništva, ter 4. razgovor o podružničnih nasvetih. Vabijo se torej vsi, ki imajo na veliki skupščini posvetovalno in glasovalno pravico, to so: pokrovitelji, zastopniki podružnic in po udje družbenega vodstva, za zdaj osnovnega odbora, k obilni udeležbi. Podružnični zastopniki smejo tudi na mesto sebe pooblaščenca izmed družbenikov poslati. — Ob enem se ustanovljene podružnice opominjajo, če katera še nima stalnega načelnništva, naj ga nemudoma izvoli ter si potem tudi zastopnika za veliko skupščino izbere in oboje precej družbenemu vodstvu (osnovnemu odboru) le-sem naznači. Na vsakih 50 družbenikov je 1 zastopnik. Osnovni odbor

družbe sv. Cirila in Metoda.

Iz Spodnjega Doliča. (O volitvi.) Tukajšnji občinski zastop, kateri se da še „komandirati“ gosp. Pučniku, imel je 15. dne t. m. po svoji zapoznenji navadi svojo enostransko volitvo, katera je bila pa samo v Vitanju marljivo razglašena, v Št. Florijanu pa celo opuščena. Ker je pa polovico občanov vsled tega postopanja seveda izostala, bilo je mogoče napovedati le protest zoper izvolitev. Primorani smo, vložiti ga zavoljo goropadnih reči, ki smo jih uboge reve morali v liberalnej 6letni dobi (Pučnikovega uradovanja) pretrpeti. Dozdaj zapeljani in s silo pritiskani volilci pa si naj zapomnijo, da je njihov malik tudi v nemškem (!) Vitanju ob vso „korajžo“, celo na stran potisnjen in da je edini Križan, ki je za občinsko vodstvo zmožen, z delom že tudi preobložen. Pri nas bi se za slovenskega kmeta smelo v sredini občine in le slovensko uradovati in zato bi se dalo tudi zdatno manjšo plačo storiti tako, kakor se je pred časom znanega rogovileža godilo. Naj bi se izvolil za župana — mož, ne mevža, tak, ki bode znal v soglasju s svojimi svetovalci in odborniki odločevati, ne pa za vsako malenkost v trg hoditi plunkov lizat. Ljubi Bog nam je dal pamet, da jo rabimo, ne pa do jo obešamo na klin.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. S „črno vojsko“ bode resnica. Dotična postava je že dobila najvišje potrjenje. — Drž. zbor sedaj pridno zboruje in ima večkrat po dve seji na den. Grof Taaffe je odgovoril dr. Mengerju gledé znanih dogodkov v Ljubljani, da ne čuti potrebe početi kaj zoper mestni zastop, še manj pa zoper deželno vladu; tudi ne meni, da bi se bilo nemštvo tam v resnici žalilo. Tudi mi to mislimo, kajti nezreli rokodelski in drugi učenci pač nimajo po-

dobe za to, da bi nemški narod žalili, „srčnim“ turnarjem pa nekaj strahu ni bilo na škodo, čemu so se vtikali v reč, ki ne spada v njih področje? — Carine na petrolej bi se sedaj jemalo po dva gold. v zlatu, ko bi še ogerski drž. zbor pritrdil sklepu, ki so ga v našem drž. zboru s šestimi (160 proti 154) glasovi v seji dne 18. t. m. vzprejeli. To bode pa težko. — S sežiganjem mrličev ne bode nič, kajti ne čuti vlada nobene potrebe za tisto, človek pa tudi ne vé, čemu da bi ga bilo treba. Veseli bili bi ga k večjemu — zločini. — Svet se čudi, kako da je prišel c. kr. namestnik k zboru šulvereina v Solnem gradu. Misli se, da je bilo to na željo grofa Taaffeja, to pa bi bilo znamenje, da mu je ponemčevalno delovanje šulvereina po godu. Mogoče je to že in kakor kaže pri nas, kjer so vladni možje prav gostoma celo v odboru šulvereinskih krajnih skupin, je prav lahko. Kaj poreko k temu naši poslanci? Tu bi bila interpelacija umestna. — V Gradcu pripravljajo šulverein veliko veselico za 1. dne julija. Graško glasilo c. kr. vlade sledi tem pripravam čudo, kako vestno in podoba je, da celo z veseljem. Ako napravi kedaj družba sv. Cirila in Metoda, slov. šulverein, v Ljubljani podobno veselico, gotovo se ne izgodi od nje takisto. — Na barju kraj Ljubljance je velika povodenj, ki je vsled dežja nastala, naredila tamošnjim kmetom več kakor za 100.000 gl. škodo. Tu bi pač bilo pomoči treba. — Dež. bolenišče v Ljubljani je zadnje nedeljo obhajalo svojo 100letnico. — C. kr. vlada v Celovcu naglašajo ostro, da se ne smejo mrličji pod kako cerkvo odslej nikakor več pokopati. Po selih in vaseh na Koroškem gori letos prav pogosto, večkrat užge strela, en den baje na 7 krajih, a rada je kriva ognja zlobna roka. — Na Gorškem so sedaj prepovedani vsi večji shodi in božji poti, to pa za to, da se ubrani koleri vhod v deželo; zakaj imajo jo že čisto blizu na italijanski meji. — V Trstu snujó drž. obrtno šolo ali učiti ima se v njej samo v italijanskem jeziku. — V Pazinu so pri volitvah v mestni zastop zmagali Hrvati. Lahoni se jeze vsled propada in dolžé vlado, da jim ga je ona kriva. — Drž. zbor v Pesti vzprejel je načrt nagodbe z avstrijsko skupino dežel, kakor mu ga je vlada predložila. — Rabuki zavoljo generala Janskija je sedaj konec, zaprli so hkrati blizu 1500 ljudi. — V Banjaluki in v Travniku naredi c. kr. vlada dva nova bataljona iz domačih prebivalcev. Vseh skup bode sedaj 2700 domačih vojakov v Novi Avstriji; njih obnašanje je neki izborna.

Vnanje države. V novih ali obnovljenih državah na Balkanu izmanjkuje jim denarja. Se ve, da to lahko, kajti nove naprave zró veliko denarja. Bolgari pa tudi Srbi so vsled tega že v hudih stiskah. — S prestolnim go-

vorom, s katerim je bolgarski knez odprl novo „sobranje“ (drž. zbor) niso Rusi nič kaj zadovoljni; ker jim preveč cika na Turško. — Nemški cesar, Viljelm, pride kakor druga leta tudi letos na Solnograško v Gostinjske toplíce ter ostane ondi kake tri tjedne. Knez Bismark pa pojde kakor po navadi v Kissingen. Pravijo, da je tudi on imel svoje roke v tem, ko so pok. bavarskega kralja devali pod varuha. Ni mu več zaupal. No sedaj, ko se je kralj tako žalostno vkončal, obrnile se bodo stvari drugače, ali pa Bismarku na ljubo, to je še vprašanje. — Pogreb kralja Ljudevita II. bil je seveda veličasten, iz vseh strani so prišli principi vladnih rodbin, da se ga vdeležijo v imenu svojih rodbin. Od naše cesarske rodovine je bil cesarjevič Rudolf, a sedaj se je že vrnil na Dunaj. — Ljudstvo je po vsem Bavarskem razburjeno in obsoja ministerstva, da je bilo s pokojnim kraljem tako ravvalo. No mi menimo, da je bilo že treba nekaj storiti a sodimo, da se je seglo pretrdo po nesrečnem, toda ljudstvu ljubem kralju. Kakó da se pa posemal razvijó stvari na Bavarskem, ni nam še možno razpóznati. — Pri delalcih na Belgijskem ni ostalo dolgo pri miru. V Monskem okraju klati se drhal, močna kacih 600 mož, od mesta do mesta ter sili delalce, naj ustavijo delo. Rdeče bandero v rokah kričé po republiki. Oj ta bi jim pa že dala dela! — Na Francoskem imajo republiko, toda delalcem se ne godi za las bolje, kakor po drugih državah. — Drž. zbor, ki kljubuje ministru Gladstonu, ter je zavrgel njegov načrt o irski samoupravi, dobi od kraljice slovo, ter se začó že priprave za nove volitve. Gladstone upa, da zmaga njegova stranka. V svojem oklicu do svojih volilcev razvija minister kaj lepe misli in je le čudno, da se mu nasprotuje v stvari, ki odpravlja, pa še ne popravi do cela sto- in stoletne krivice, ki jo trpé ubogi Irci. — V Rimu so bile dopolnilne volitve v mestni zastop, katoliška stranka je v njih storila precej korak naprej, kajti 18 njenih mož je voljenih. Kolera širi se po italijanskih deželah, posebno v okraju Ferrara, kjer jih v eni občini (Codigoro) pomrje po 25 na den. Iz bersaglierskega polka v mestu Vittorio je že nekaj vojakov vsled kolere umrlo. — V Derby, deželi zapadne Avstralije, našli so nove žile zlata. Ljudi, zlata željnih, prihaja sedaj veliko tje, toda redek je, ki se vrne še iz njih, in še ta s praznim žepom, druge pa ali pomoré prebivalci ali jih vkonča bolezen.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz minolih časov.

Na trojiško nedeljo pomika se vsako leto iz stolne cerkve v Gradcu velika procesija po

imenitniših ulicah na glavni trg in od todi h kipu presv. Trojice. Ta je stal ondi do novejših časov a sedaj stoji višje na skritem trgu karmeliškem.

Liberalna gospoda v mestnem zastopu je tako hotela, vse eno pa se godéva še slej, kakor prej una procesija po istih ulicah, samo da se pomakne sedaj h kipu na karmeliški trg, kamor jej poprej ni bilo treba. Tudi ni nič manjša, pač pa še je, kakor se poroča, brž večja, kakor je bila v prejšnjih časih. Baš letošnja je bila velikanska.

Kip in procesija do njega ima imenitno izgovodino in ona je zanimiva tudi za nas, kajti kip se je na stroške vseh štajarskih prebivalcev vzdignil s tal in ko so ga lani popravljali, pobiralo se je za-nj tudi po naših župnijah. Zato damo radi prostora spisu, ki razpravlja na kratko izgovodino kipa ter se v tem naslanja na raziskave slavnega historika dr. Rih. Peinlicha.

Leta 1680 je bila kuga po Štajerskem sploh, osobito pa v Gradcu brezusmiljeno daviti, in je zato iz mesta večina ljudi pobegnila. Ostali, kar jih še ni zbolelo, so se dne 6. julija v velikanski procesiji pomikali za presv. rešnjim Telesom katero so po poglavitnih ulicah mesta nosili. Ko je procesija na veliki trg dospela, se je ondi vstavila in molitev je vtihnila. Cesarski namestnik Jurij Friderik grof Mersperg, obdan od duhovskih in svetnih dostojanstvenikov je množici pokazal z belim križem zaznamovane hiše po trgu, v katerih se je kuga bila že vdomačili, in je ljudi spomnil na smrtno nevarnost, v kateri se vsi prebivalci znajdejo. Potem opozori ljudi, da zamore le trojedini Bog tukaj pomagati, zato se hočejo k njemu zaupljivo obrniti. In zdaj je namestnik v imenu deželnega vojvode in vse dežele storil slovesno obljubo, da hočejo ondi v potolaženje pravične jeze božje in odstranjenje hude kuge v čast presvete Trojice postaviti kip, obdan s podobami poglavitnih kužnih patronov. Vse ljudstvo je zaklicalo na ves glas: Amen in je padlo na kolena, da bi prejelo blagoslov s presv. rešnjim Telesom.

Že 16. julija je vlada poslala na vse prelate, plemenitaše, mesta in trge v deželi naročila, naj se po vsej deželi nabirajo v ta namen milodari. Na dotičnem kraju so postavili leseno štatvo. Ker kuga ni prenehala, je dne 18. avgusta šla k dotični štatvi zopet procesija in ondi je Runski opat, ki je procesijo vodil, služil pred izpostavljenim presvetim rešnjim Telesom slovesno sv. mešo, po kateri so se molile litanije vseh svetnikov, naj bi Bog šibo milostljivo odvrnil. Tako je bil storjen začetek procesij, ki se je potem vsaka leto na trojiško nedeljo tje opravljala.

(Dalje prihodnjíč.)

Smešnica 25. Zidarju pade pipa iz ust, ter se razbije na tleh v drobne kose. To vjezi moža v prvem hipu, da grdo prekolne: „Ti hudičeva pipa, ti!“ Tovariš to sliši, ter reče, čudeč se: „Je-li res? Jaz sem doslej mislil, da je bila tvoja.“

Razne stvari.

(Zaroke.) Kakor vedó listi, zaroči se v nekaterih dneh najmlajša hči svitlega cesarja, nadvojvodinja Valerija, s kr. princem saskim. Friderikom Avgustom.

(Birmovanje.) Toliko število birmancev je bilo v naši škofiji še težko kedaj ob enem dnevu, kakor jih je bilo na trojiško nedeljo pri sv. Petru pri Radgoni. Njih ekselencija, mil. knezoškof so namreč isti den 1192 otrokom zakrament sv. birme podelili. Kakor slišimo, so bili otroci iz treh škofij in 17 župnij, največ seveda iz domače, tokrat pri sv. birmi. Ob enem so še mil. knez nove zvonove posvetili. Celo sv. opravilo je trpelo od 7. v jutru do 1. po poludne.

(Britka izguba.) V soboto, dne 19. junija, pokopali so na Ptuju odličnega narodnjaka, g. dr. Vek. Gregoriča, izvrstnega odvetnika, čegar pomoči so naši kmetje radi iskali in vselej tudi našli. Ranjki je zaslužil veličastni pogreb, ki so mu ga naredili Ptujski in bližnji narodnjaki. Več o blagem možu pové dopis iz Ptuja in tukaj rečemo še samo toliko, da je bil ranjki doktor, izlasti dokler je bil zdrav in vselej, kedar je šlo za korist kmetov iz Ptujkega okraja, „Slov. Gospodarju“ vrla podpora. Naj počiva v miru!

(Dobra uredba.) Posojilnica v Celju ima zvezo s pošto hranilnico in se ji torej denar lahko pošilja brezplačno, to pa takrat, če imaš od nje tak listek. Kdor ji ima torej poslati kako plačilo, pa mu ni iti v Celje, naj se obrne do posojilnice, da mu tak listek pripošlje.

(Vendar enkrat.) Č. g. Anton Lednik, kaplan v Žalcu, je bil obdolžen, da je c. kr. žendarmerijo žalil, ker je tožil, da ga je eden c. kr. žendar pri drž. volitvi v rebra sunil. Pri konečni obravnavi, dne 22. t. m. v Celju pa je c. kr. sodnijski senat izpoznal, da ni kriv.

(Nova bolezen.) V Klosterneuburgu na spodnjem Avstrijskem prikazuje se pri tamošnjih vojakah čudna bolezen. Možu postane namreč h kratu tilnik trd in ne more ga več geniti. Hvala Bogu, pa še vsled te bolezni ni noben vojak umrl, a zbolelo jih je že nad sto. Tudi med druge prebivalce je ta čudna bolezen že segla.

(Povišanje.) Gg. Jakob Požar in Jožef Tratenšek, doslej asistenta, postala sta oficijala na c. kr. pošti.

(Dež. šolski svet.) Dekliška šola v Celju dobi prihodnje leto še 5. razred in postane tedaj 6-razredna šola. Potreba tega je dež. šolski svet priznal, in je privolil v svoji zadnji seji, da se ona razširi že prihodnje leto.

(Koncert.) Slov. čitalnica v Trstu ima v soboto, dne 26. t. m., velik koncert v društvenem vrtu, to pa v proslavo svoje 25letnice. Ako pa nastane v soboto slabo vreme, preloži se koncert na prihodnji ponedeljek.

(Imenovanje.) Č. g. Ivan Skuhala, župnik v Ljutomeru, imenovan je za uda v tamošnjem okr. šolsk. svetu.

(Podoba B. Raiča.) Rajni B. Raič se je še kratko pred svojo smrtjo dal preprostiti, da so ga fotografirali. Fotograf O. Schneider v Ljubljani ima sedaj njegove fotografije na prodaj in stane pri njem ena 50 kr.

(Umrta) sta vlč. gg. Josip Čuček, dekan v Jarenini dne 22. junija zvečer ob 7., in dne 23. junija zjutraj France Repa, duh. svetovalec in župnik pri sv. Jakobu v slov. gor. Naj počivata v miru!

(Duhovske spremembe.) Č. g. Karol Gajšek, dekan na Dobrni je dobil dekanijsko župnijo v Škalah. Č. g. Rupert Šuta župnijo v Zavrčah in č. g. Miha Žnidar župnijo v Zrečah. Prestavljeni pa so ti-le oč. gg. kaplani: Adam Grušovnik iz Vitanja zopet v Stari trg; Herman Kapus iz Dola v Vitanje; Rudolf Raktelj iz Kamnice v Dol; Jože Kostanjevec pa iz Svičine v Kamnico.

Listič upravnštva: G. M. P. v Sl. B. 16 kr. ste še dolžni.

Loterijne številke:

V Trstu 19. junija 1886: 42, 15, 13, 86, 27
V Lincu „ „ „ 66, 78, 67, 73, 20

Prihodnje srečkanje 26. junija 1886.

Pridna, zanesljiva, zaračunajoča točarica, katera govori nemški in slovenski, se takoj sprejme. Več pové Jožef Skerlec, gostilničar „zum Engel“ v Radgoni.

Vsem prijateljicam, prijateljem in znancem, ki so pri prerani smrti naše preljube nepozabljive hčere, oziroma sestre in svakinje, gospodične

Franike Mikuš

nas tolažili, mnogobrojne krasne vence darovali, rajno k zadnjemu počitku spremljali, in za njo molili, kakor gg. pevcem za mili nagrobnici izreka najiskrenejšo zahvalo

Žalujoča rodbina.

Zahvala.

Najtoplejše zahvalo izrekamo za mnogo-brojne dokaze ginljivega sočutja o bolezni in smrti našega nepozabljivega očeta, Fr. C e r j a k a, in za jako veliko spremstvo pokojnega k poslednjemu počitku; posebno pa veličastiti duhovščini, vsem prijateljem in znancem.

V Maršivih Loščah, dne 21. jun. 1886.

Žalujoča rodbina.

Prežalostnim srcem naznanjamo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in rodoljubom, da je 17. t. m. ob 10 $\frac{1}{2}$ uri v noči po dolgi bolezni previden s svetstvi mirno v Gospodu v 44. letu svoje dobe zaspal gospod

Dr. Alojz Gregorič,

odvetnik in posestnik v Ptuj, član okrajnega zastopa in okrajnega šolskega sveta, predsednik narodne čitalnice, ud krajnih šolskih svetov pri sv. Vidu in v Selah itd.

Pogreb prezgodaj umrlega je bil v soboto dne 19. junija t. l. ob 5. uri popoldne.

Sv. maše zadušnice služile so se v ponedeljek 21. t. m. ob 10. uri predpoldan v tukajšnji farni mestni cerkvi.

V Ptuj, dne 21. junija 1886.

Alojzija Gregorič, roj. Thiel,
soproga.

Anton Gregorič,
brat.

Alojz, Mišan in Olga,
otroci.

3-3

Vabilo

k

občnemu zboru ormoške posojilnice,

registrovane zadruga z neomejeno zavezo,

ki bo

v nedeljo 27. jun. 1886 ob 3. uri popoldne
v čitalničnih prostorih v Ormožu.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje končnega računa in bilance za l. 1885;
2. Poročilo nadzorstva o računu in bilanci za leto 1885;
3. Predlog predstojništva in nadzorstva, naj se čisti dobiček izroči združnemu premoženju;
4. Nova volitev predstojništva in nadzorstva;
5. Mogoči predlogi.

V Ormožu 2. junija 1886.

Ivan Vertnik,
knjigovodja.

Dr. Ivan Geršak,
predstojnik.

Na
znanje
krčmarjem,
kavarjem
in
trgovcem.

Najfinejše žganje iz žita hktl. za 18 gld.
Najfinejša slivovica " " 26 "
" droženka " " 38 "
Najfinejši Kuba-Rum " " 38 "
Najfinejše klostersko, kumino, limonovo žganje, angleška grenčica " " 30 "

Naslednje pijače razpošiljajo se v hrastovih sodih z železnim obročem po 4 litre s poštnim povzetjem **franko** na vse poštne postaje v Avstriji, ne da bi prejemnik še kaj stroškov imel.

Najfinejši čajski Rum iz Jamaike 4 gld. 80 kr.

" Kuba-Rum 2 " 90 "

" prava Sirmijska Slivovica 3 " 60 "

" Štajerska višnjevka 3 " 80 "

" brinjevka za obrambo proti

koleri in za naliv na zdravilna in zelišča korenine 2 " 90 "

Najfinejše klostersko, kumino

limonovo žganje 2 " 50 "

Najfinejši likéri: Alaš, Benediktinski likér, Marasquin in Vanille 3 " 80 "

Esenca za želodec iz gorskih zelišč,

izvrstna zdravilna in okusna pijača

proti bolezni v želodecu 4 " 80 "

1 steklenica s poročilom, kako se rabi 40 "

kognak (francoska žganica) veleznano zdravilo, katero se rabi za namazanje proti revmatizmu, protinu, bolezni v glavi in zobéh, koliki v črevesih, izpadanju lasov, plešavosti, trganju v udih, ohromenju, sploh pri vsakem poškodovanju na telesu. Cognak, mešan na pol z mlačno vodo, se tudi rabi kot ustna voda za izmivanje ust pri slabih zobeh in slabem duhu iz ust ter jači dlasna in rahle zobe vtrdi in proti bolezni branjuje.

Sod s 4 litri s poročilom, kako se rabi 4 gld. 90 kr.

1 steklenica " " " " 50 "

Vse razpošilja v obloženej kakovosti

grajščinska žganjarija in tovarna

2-3

Benedikta Hertl-a

v Konjicah na Spodnjem Štajerskem.

Dobro droženko vedno kupim in soče za 4 litre v dobrem stanju za 70 kr. nazaj vzemem.

1-3 **Vinograd na prodaj**

iz proste roke, ki leži sredi ljutomerskih goric in meri 2 orala, pod najboljšimi pogoji. — Več se izve pri uredništvu „Slov. Gospodarja“.

Št. 804. **Učiteljska služba.**

Na v štirirazrednico razširjeni ljudski šoli na Hajdinju se s početkom zimskega tečaja 1886 umešča učiteljsko mesto z dohodki po IV. plačilnem razredu stalno ali tudi začasno.

Prosilec in prosilke, nemškega in slovenskega podučevanja zmožni, naj svoje prošnje do 25. julija t. l. pri krajnem šolskem svetu na Hajdinju vložijo.

Okrajni šolski svet v Ptuj, 12. junija 1886.

2-3 Predsednik: **Premenstein.**

Oznanilo.

Služba cerkvenika in organista pri sv. Martinu na Ponkvi pri južni železnici (pošta Ponigl) bo s 1. julijem 1886 izpraznjena. Prošnjik, ki je dober orglavec, naj se osebno oglasi.

2-2 **Cerkveno predstojništvo.**

8-10 **Na prodaj!**

Vinograd, eden oral velik, dobro obdelan, obrodi na leto po deset štrtinjakov vina s prav lepo solnčno lego zelo blizu železniške postaje v Poličanah, proda se pod roko po znižani ceni. Več o tem se izve pri

Antoniji Belak,
poleg železniške postaje v Poličanah.

Za binkošti, za prvo sv. obhajilo in za praznik sv. Rešnjega Telesa priporočamo našo veliko zalogo

Molitvenikov

v slovenskem, nemškem itd. jeziku. Vse priljubljene knjige imamo v velikih izbirkih in raznovrstnih vezeh v zalogi. Imenike pošljemo na zahtevanje brezplačno.

Katoliška bukvarna v Ljubljani
stolni trg štv. 6.

3-3

„AZIENDA“

avstrijsko-franc. društvo za zavarovanje proti elementarnim nezgodam na Dunaju.

Društveni delniški kapital znaša 6 milijonov frankov (2,400.000 gl.)

„AZIENDA“ zavaruje proti

škodi po toči

po najugodnejših pogojih in za trdne premije, ne da bi se imelo pozneje še doplačevati. Premije se odmerijo kolikor mogoče čeno in kdor precej plačati ne more, se mu dovoli do konca septembra obrok k plačilu premije.

Oglasila za zavarovanje sprejemajo se pri

Mihaelu Hruza,
zastopniku „AZIENDE“ v Mariboru.
Burgplatz štv. 6, I. nadstropje.

3-3